

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю**

**“ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”,**

**присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

**15-16 травня 2014 року
м. Тернопіль**

ЧАСТИНА 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2014

лабораторних та інструментальних досліджень, а також листок лікарських призначень. У процесі заповнення карти експертної оцінки фармакотерапії провізори – інтерни оцінюють:

- а) відповідність проведеної терапії стандартам і протоколам лікування;
- б) врахування супутньої патології при призначенні;
- в) обґрунтованість вибору базових лікарських;
- г) раціональність вибору комбінацій лікарських препаратів;
- д) адекватність дозового режиму;
- е) адекватність курсового режиму;
- є) наявність небажаної побічної дії лікарських засобів;
- ж) контроль ефективності фармакотерапії;
- з) контроль небажаної побічної дії лікарських засобів;
- и) оцінка ефективності проведеної фармакотерапії;
- і) якість оформлення листка призначень.

На основі отриманих у результаті аналізу історії хвороби даних провізор – інтерн дає експертну оцінку фармакотерапії конкретного хворого (проведена терапія корекції не потребує, проведена терапія потребує часткової корекції, потрібна зміна схеми лікування – вказати конкретно, яким чином). Заключним етапом цієї роботи є обговорення її результатів із керівником провізора – інтерна на базі стажування.

Висновки. Таким чином, аналіз фармакотерапії, який проводять під час проходження заочного циклу інтернатури провізори – інтерни фаху “ Клінічний провізор ”, сприяє формуванню у них практичних навичок експертної оцінки адекватності, ефективності та безпеки лікарської терапії найпоширеніших захворювань.

УДК 378.147:61-057.875

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

С. Н. Саржевський, Л. Е. Саржевська
Запорізький державний медичний університет

MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN TRAINING OF MEDICAL SPECIALISTS

S. N. Sarzhevs'ky, L. E. Sarzhevs'ka
Zaporozhye States Medical University

Узагальнені перспективи сучасних педагогічних технологій в медичному університеті. Показані пріоритети різних моделей дистанційного навчання. Позначені труднощі впровадження технологій і їх причини.

Prospects of modern pedagogical technologies in a medical university were summarized. Priorities of different models in distance learning were demonstrated. Difficulties in implementing of technologies and their reasons were marked.

Вступ. В даний час педагогічну технологію розглядають як послідовну взаємозв'язану систему дій викладача, направлену на рішення освітніх завдань. У цьому визначенні наведена основна її відмінність від методики викладання і виховання, що полягає в тому, що будь-яке педагогічне завдання може бути вирішене тільки за допомогою адекватної технології, що реалізовується педагогом-професіоналом [2].

Останніми роками в медичній освіті використовуються різні технології, знаменуючи поступовий перехід до інформаційного суспільства. Їх застосування, поява комп'ютерних мереж примушує критично переглянути багато положень, оскільки вони розвиваються набагато швидше, ніж можливості їх використання в цілях навчання студента. Впровадження сучасних технологій обробки і передачі інформації має вирішальне значення як для підвищення якості і доступності освіти і розширення можливостей для інтеграції вітчизняної медицини в світову систему, так і для підвищення ефективності процесів управління освітою на всіх рівнях [1, 4].

Майбутній лікар в процесі навчання має справу з об'ємом інформації, що постійно росте. Західний підхід демонструє нам своє рішення даної задачі – це підготовка фахівців вузького профілю, яким “необов'язково” знати те, що виходить за рамки їх медичної спеціальності. Вітчизняна ж освітня

школа відрізняється своїм умінням готувати фахівців, здатних творчо вирішувати проблеми в різних областях практичної медицини [3].

Комп'ютерні технології увійшли до нашого життя. Вони допомагають упорядкувати, формалізувати інформацію, обмінюватися знаннями. Майбутнього лікаря навчають вчитися, і кожен студент розуміє – щоб стати справжнім кваліфікованим лікарем, вчитися доведеться все життя. У вузі надають лише можливості вивчити теоретичний матеріал і освоїти визначений програмою набір практичних навичок по кожному конкретному предмету. Тому значна роль у вивченні медичної справи належить самопідготовці студента і бажанню самостійно глибше освоїти ту або іншу дисципліну, чому також сприяють різні сучасні технології[5].

Основна частина. Метою цього дослідження є виділення і розмежування сучасних педагогічних технологій для удосконалення практичної підготовки майбутніх лікарів.

В процесі навчання студентів викладачі сучасних вузів широко використовують різні технології. Спочатку даний термін розглядався виключно в контексті технологічних процесів і технічних пристроїв, в даний час під ним мається на увазі науковий опис педагогічного процесу, що неминуче веде до запланованого результату. Щоб навчальний процес мав ознаки педагогічної технології необхідно: наповнити його системою методичних засобів; перевірити їх ефективність на практиці; виявити найбільш успішні варіанти; забезпечити їх розповсюдження в масовому масштабі; підготувати педагогів до їх використання; контролювати дотримання студентами вказаної технології. Під сучасними або інноваційними технологіями в медичному вузі мається на увазі введення нового в цілі, завдання, методи і форми навчання, організації спільної діяльності педагога і студента.

Застосування нових технологій в першу чергу припускає перебудову технічної бази. Система вітчизняної медичної освіти зіткнулася з такими нагальними завданнями, як автоматизація навчального процесу, об'єктивна оцінка знань, оптимізація навчального процесу і самопідготовки з максимальним використанням можливостей сучасних комп'ютерних технологій. Абсолютно очевидно, що в осяжному майбутньому вести повноцінну лікувальну роботу доведеться в тісному контакті з комп'ютером і телекомунікаційними технологіями. Тому нарівні із знанням самої медицини лікареві будуть потрібні подібні знання і уміння. Корисними можуть бути створені системи електронної історії хвороби, які дозволяють формалізувати знання про захворювання, знижувати кількість лікарських помилок, чітко проводити запис дійсно всієї історії захворювання. Цінною представляється медична діагностика на основі експертних систем або систем підтримки ухвалення рішення лікаря. Даний інформаційний комплекс здатний аналізувати симптоматику, клінічні дані і математичним шляхом обчислювати оптимальний шлях лікування. Методична електронна мультимедійна допомога, що з'явилася в даний час, дозволяє студентові швидко вести пошук в великому масиві медичної інформації (включаючи відео і аудіозаписи). Останнім часом актуальними стають автоматизовані робочі місця лікаря-фахівця. Вони дозволяють вирішувати завдання оптимізації і спрощення процесів в роботі медичного працівника будь-якого рівня. В процесі навчання студента ефективними є і моніторно – комп'ютерні системи оперативного контролю і управління функціями організму. Враховуючи перспективи можливої подальшої наукової роботи необхідні системи автоматизації дослідницької роботи та використання можливостей мережі інтернет. Наприклад, пошук повнотекстових статей і рефератів в медико-біологічних базах даних через інтернет є необхідною частиною сучасної наукової роботи. Згідно програм медичних інститутів працювати з різними варіантами даних систем повинні навчити на кафедрах з викладанням медичної інформатики. Проте окремих курс явно недостатній тому, що комп'ютерні знання та програми постійно оновлюються. В даний час назріла необхідність навчальної програми, що постійно поповнюється з можливістю самостійної роботи студента у позааудиторний час. Ця форма навчання є вдалим доповненням для угруповання і систематизації об'єму медичної інформації, що постійно зростає.

Застосування нових освітніх технологій нерозривно пов'язане з різними моделями дистанційного навчання у вищій школі, що потенційно веде до корекції всієї системи освіти. Українським необхідним є комплекс виховної роботи як спеціально організована діяльність педагогів по досягненню цілей освіти і забезпечення пріоритетності в процесі навчання інтелектуального і етичного розвитку студентів. Потрібна і підготовка педагога із знанням особливостей застосування в сучасних умовах дидактики, основ акмеології і андрології. Обов'язковою умовою в нових технологіях є прищеплювання студентам навичок самостійної роботи, уміння самостійно здобувати потрібну інформацію, критично аналізувати отримані знання і застосовувати їх на практиці. Таким чином, необхідний перегляд всього методичного забезпечення педагогічного процесу і діагностики якості освіти.

Залежно від особливостей передачі студентам дидактичного матеріалу можливі декілька дистанційних технологій. В першу чергу це метод кейсів (case-technology) або активного проблемно-

ситуаційного аналізу, заснований на навчанні шляхом рішення конкретних завдань – ситуацій. Його впровадження обумовлене зміщенням акцентів в навчанні на формування професійної компетенції, уміння переробляти величезні масиви інформації, а також вимог до якості майбутнього фахівця. Навчання і спілкування з педагогом можливе по електронній пошті. Застосовується і інтернет-технологія (віртуальна або мережева) як інтерактивний засіб передачі матеріалу. Можливе прослуховування лекцій і спілкування з педагогом асинхронно (по електронній пошті) або синхронно в чатах, на електронних конференціях і форумах. Сьогодні з'являється перший досвід супутникової технології як відеотехнології і телекомунікації для інтерактивного процесу навчання, коли регулярно спілкування між викладачем і студентами здійснюється через супутник. Дана технологія має великі перспективи не тільки для читання лекцій, але і проведення конференцій, семінарів, олімпіад і наукових експериментів.

Особливе значення в даний час мають інформаційно-комунікаційні технології (інтеграція комп'ютерних мереж, супутникового і кабельного відеозв'язку), що дозволяють максимально швидко передавати будь-який зміст на різні відстані. Навчання студента в університеті, його майбутній професіоналізм більшою мірою залежить від інформативності, здатності ефективно використовувати наявну інформацію. Тому подібні технології необхідно упроваджувати в лекції, семінари, різні форми потокового або підсумкового тестування; вони дозволяють інтенсифікувати і активізувати самостійну роботу майбутнього лікаря. В цілому дані технології в навчанні мають численні можливості: подання матеріалу і його систематизація; отримання і аналіз інформації; засіб розвитку мислення шляхом моделювання ситуацій; підготовка навчальних завдань, методичних і дидактичних матеріалів.

На шляху впровадження сучасних технологій в медичному вузі доводиться стикатися і з труднощами. В першу чергу це досить низький рівень комп'ютерної грамотності, часто відсутність навичок і уміння працювати з інтернетом, як серед студентів, так і викладачів. Ідея навчання предмету з використанням різних освітніх технологій приймається у край важко тими, хто не мав досвіду використання сучасної техніки. Більшість педагогів і студентів продовжують вважати, що обмін електронною поштою і пошук інформації єдина можливість комп'ютера. У подібних ситуаціях велику роль відіграє самоосвіта, яка підтримується необхідністю зміни стереотипу навчання.

Висновки. Використання педагогічних можливостей впровадження сучасних інноваційних технологій в процесі підготовки студентів в медичних вузах дозволить забезпечити ефективне формування основ професійної майстерності майбутнього медичного працівника, прискорить і якісно поліпшити процес отримання знань, умінь, і професійних навичок.

Література

1. Андрущенко В. Високі педагогічні технології / В. Андрущенко, В. Олексенко // Вища освіта України. – 2007. – №2. – С. 70 – 76.
2. Каган М.С. Системно – синергический подход к построению современной педагогической теории / М.С. Каган // Синергическая парадигма. Синергетика образования – М.: Прогресс-Традиция, 2007. – С.212 – 245.
3. Парахонский А.П. Технологии медицинского образования на основе компьютерной техники / А.П. Парахонский, Е.А. Венглинская // Современные наукоемкие технологии. – 2008. – №6. – С.78 – 79
4. Перец М. Використання інтерактивних технологій у вищому навчальному закладі: теоретичний аспект / М. Перец // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – №3. – С.54 – 59.
5. Сальникова С.Н. Информационные технологии в процессе обучения студентов / С.Н. Сальникова, В.В. Коннов, В.Н. Сальников // Саратовский научно – медицинский журнал. – 2013. – Т9. №2. – С. 338 – 340.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УРОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Л.П. Саричев, С.А. Сухомлин, Я.В. Саричев

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Вступ. Протягом останніх років триває інтеграція вищої медичної освіти України в Європейський освітній простір. Цей процес націлений на зберігання національних особливостей освітніх систем різних країн і передбачає створення нового інноваційного освітнього простору з метою максимальної реалізації свого індивідуального потенціалу та адаптації національної системи вищої освіти до стандартів вищої освіти Європи. Тому одним з найважливіших стратегічних завдань залишається

<i>О. С. Самогальська, І. М. Марків, В. Ф. Тюріна, І. В. Мерецька</i> АНАЛІЗ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ЯК ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЧНИХ ПРОВІЗОРІВ У ІНТЕРНАТУРІ	278
<i>С. Н. Саржевський, Л. Е. Саржевська</i> СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ	279
<i>Л.П.Саричев, С.А.Сухомлин, Я.В.Саричев</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УРОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	281
<i>А. В. Семеняк, О. А. Андрієць</i> ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»	283
<i>В. В. Сиволап, З. Ю. Григор'єва, О. І. Олійник, Н. Ф. Авраменко, В. Лихасенко, С. В. Полівода, Н. Г. Волох</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ У СТУДЕНТІВ ІІІ РОКУ НАВЧАННЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА» НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ З ДОГЛЯДОМ ЗА ХВОРИМИ	285
<i>В. Д. Сиволап, Д. А. Лащукул</i> АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ	286
<i>В. О. Сипливий, В. В. Доценко, Г. Д. Петренко, О. Г. Петюнін, Д. В. Євтушенко</i> ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ № 2	288
<i>А. М. Скрипніков, Л. В. Животовська, П. В. Кидонь</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЕПОНІМІЧНИХ ТЕРМІНІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПСИХІАТРІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	289
<i>С.І. Сміян, А.А. Лепякко, У.С. Слаба, Р.Р. Коморовський, Г.В. Лихацька, О.С. Квасніцька, І.І. Свистун, Л.М. Мігенько</i> ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	291
<i>Т. В. Сорочман, С. В. Сокольник, Л. В. Швигар, Н. І. Підвисоцька, О. В. Макарова</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	293
<i>Л. І. Соколова, Т. А. Довбонос</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ НЕВРОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ	296
<i>В. О. Степаненко</i> РОЛЬ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ	297
<i>С. Б. Стречень, Г. Г. Відавська, Т. В. Трегуб, І. В. Погоріла, Г. О. Полуденко</i> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ	298
<i>В. С. Сулима</i> НЕОБХІДНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ВОЄННО-ПОЛЬОВОЇ ХІРУРГІЇ У МЕДИЧНИХ ВИШАХ	299
<i>В. Г. Сюсюка, К. Ю. Нерянов, Ю. Я. Круть, І. Г. Амро, О. Й. Островський</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ФІЗІОЛОГІЧНОГО АКУШЕРСТВА ТА УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	300